

Stanisław W ó j c i k. *Naród, samorząd terytorialny, demokracja III RP*. Lublin 2007 s. 222.

Jest to duży zbiór rozpraw i recenzji, grupujący trzy ważne tematy życia współczesnego: naród, samorząd terytorialny, demokracja. Większość artykułów ukazała się w takich czasopismach, jak „Annales UMCS”, „Przegląd Politologiczny”, „Roczniki Nauk Społecznych” i inne, natomiast recenzje na ogół nie były publikowane. Są to teksty bardzo żywe i odważne, nacechowane wielką troską o naród i państwo. Publikacje S. Wójcika praktycznie zmierzają do rozbudzenia ducha pełnej suwerenności i wolności, zarówno ogólnopolskiej, jak i osobowej, a także do stworzenia frontu obrony manipulowanego społeczeństwa polskiego przed próbami skolonizowania go przez ateistyczny i euroatlantycki Zachód.

Zaprezentowane tutaj segmenty z zakresu historii myśli społeczno-politycznej: narodowej, samorządowej i demokratycznej, oddają znaczącą przysługę naukowej, poruszają mianowicie szereg nowych problemów, rozszerzając standardowy zakres tej dyscypliny naukowej. Jestem przekonany, że warto dokonać takiego zbioru tekstów, które stanowią przegląd prawd uzasadniających potrzebę zreformowania zarówno naszego wychowania narodowego, jak i funkcjonowania samorządu i państwa.

W Polsce objętej w życiu publicznym ateizmem państwowym, liberalizmem i postkomunizmem zagnieździła się głęboka nieprawda w polityce, w naukach społecznych, w mediach, w wychowaniu i w wizjach przyszłości. Dziś ma miejsce najczęściej walka na „prawdy”. Zwalcza się obcą prawdę przez swoją prawdę, atakuje się prawdę przez umyślną nieprawdę. Prawdy właściwe często się ukrywa. Dzięki mediom dochodzi w dużej mierze do walki z wyższą prawdą na skalę ogólną i światową. I nie ma z tego wyjścia, dopóki media nie zostaną odebrane nauczycielom nieprawdy, dopóki nie zostaną poddane ściślej moralności prawdy, a nauki społeczne nie podejmą skutecznej walki z tą plagą. W tym drugim nurcie mieści się recenzowana praca.

Tematy rozpraw i recenzji zebranych w rozdziale I, o narodzie, uważam za twórcze, ciekawe i ważne, zwłaszcza w obliczu potrzeby zestawienia zachowań Polaków w czasie wojny z czasem obecnym – potrzeby utrzymania religijnego i patriotycznego wychowania narodowego. Oczywiście w temacie, gdzie pojęcia są z natury rzeczy nieostre, trudno o całkowitą zgodę w poglądach i ocenach, a nawet o zgodę w ogóle, ale Autor dał ujęcia słuszne, poprawne, godne dyskusji. Słusznie zostały podkreślone takie cechy z czasu wojny, jak: postawa suwerenności, wolności, honoru, męstwa, miłości ojczyzny, ofiarności, wierności, zmysłu narodowego itp. W całości miał panować duch katolicki i romantyczny. Co do teraźniejszości, S. Wójcik zwraca uwagę na niepokojący trend negujący takie rzeczywistości, jak własny naród, patriotyzm, ojczyzna. Wielu naszych obywateli obecnie atakuje Polskę i polskość, wstydzi się pochodzenia polskiego i chce być co najwyżej obywatelami polskimi. Ataki takie przypuszczają najrozmaitsze nurty: socjaliści, nihilisci, kosmopolici, feminiści, liberałowie, postmoderniści... Coraz częściej dołączają do nich katolicy świeccy

i duchowni, uważając, że Polska to frazes, przeżytek, mit. Czyżby bano się nacjonalizmu? Czyżby ludzkość spodziewała się końca ojczyzn, narodów, własnej historii? Jak słusznie zauważa Autor, są to jednak poglądy i trendy błędne, pochodzenia materialistycznego, antyhumanistycznego. Polskę, jak i każdą ojczyznę, trzeba zaliczyć do największych wartości, poza Bogiem, Kościołem Chrystusowym i poza względnie nieskończoną wartością osoby ludzkiej. S. Wójcik opowiadając się za rozwojem takiego modelu wychowania narodowego wobec współczesnych wyzwań cywilizacyjnych, socjotechnicznych, przedstawia swoje argumenty w sposób głęboki, w duchu personalizmu społecznego.

W rozdziale II, pt. *Samorząd terytorialny*, Autor w swoich rozprawach i recenzjach zawarł analizę istoty i stosunku samorządu terytorialnego do państwa jako prawnej formy decentralizacji. Prowadzi także rozważania o charakterze doktrynalno-porównawczym, starając się wyjaśnić źródła i dynamikę ewolucji samorządu. Dążąc do ukazania jego współczesnego kształtu, skupia się na ustrojowych, gospodarczych i ideowych aspektach samorządu terytorialnego. Czyni to w sposób bardzo kompetentny i wnikliwy. Nie tylko omawia akty prawne, odnoszące się do samorządu terytorialnego, śledzi także zmiany rozwiązań prawnych, wskazując na niedoskonałości, błędy ustanowionych aktów prawnych. Integralną częścią jego rozważań jest odwołanie się do dyskusji prowadzonych przez polskich uczonych nad istotą samorządu terytorialnego i jego zmiennych relacji do państwa, kwestii ustroju i funkcjonowania samorządu oraz wskazanie na potrzebę wypromowania nowej filozofii samorządu terytorialnego, ze szczególnym podkreśleniem znaczenia personalizmu społecznego. Przedstawienie tych zagadnień pozwala czytelnikowi lepiej pojąć różne aspekty obecnej sytuacji ideowej, politycznej i gospodarczej władz samorządowych i społeczności lokalnej.

W rozdziale III pt. *Demokracja III RP* rozprawy i recenzje koncentrują się na demokracji jako ustroju oraz jako ideologii zglobalizowanego świata. Ta część rozprawy jest również bardzo interesująca, gdyż łączy w sobie solidność i rzetelność naukowej rozprawy z finezją politycznej publicystyki. Autor przedstawia zarys historii idei i praktyki demokratycznej od starożytnej Grecji aż do współczesności. Nie jest to wykład systemowy. Wójcik ukazuje ułomności demokracji w odniesieniu zarówno do rządzących elit politycznych, jak i do samego ustroju. Słusznie uważa, że Polska wtedy usunie wszelkie zagrożenia na swojej drodze rozwoju, gdy stanie się sprawiedliwa i moralna, gdy zrzuci tyranie oligarchów i innych chorób społecznych.

Ks. Czesław S. Bartnik